

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE
REVIJA ZBORNICE ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZE STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER,
BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

SLOVENIAN NURSING REVIEW
JOURNAL OF THE NURSES AND MIDWIVES ASSOCIATION OF SLOVENIA

Leto / Year **2018** Letnik / Volume **52**

KAZALO / CONTENTS

Glavna in odgovorna urednica / *Editor in Chief and Managing Editor*
izr. prof. dr. Brigita Skela-Savič, viš. med. ses., univ. dipl. org., znan. svet. (št. 1-2)
doc. dr. Mateja Lorber, viš. med. ses., univ. dipl. org. (št. 3-4)

Urednik, izvršni urednik / *Editor, Executive Editor*
doc. dr. Mirko Prosen, dipl. zn., univ. dipl. org.

Urednica, spletna urednica / *Editor, Web Editor*
Martina Kocbek Gajšt, univ. dipl. bibl., mag. menedž. vseživ. izobr.

Uredniški odbor / *Editorial Board*
viš. pred. mag. Branko Bregar, prof. dr. Nada Gosič, doc. dr. Sonja Kalauz, izr. prof. dr. Vladimír Kališ,
doc. dr. Igor Karnjuš, asist. Petra Klanjšek, pred. mag. Klavdija Kobal Straus, Martina Kocbek Gajšt,
doc. dr. Andreja Kvas, doc. dr. Mateja Lorber, doc. dr. Miha Lučovnik, doc. dr. Ana Polona Mivšek,
izr. prof. dr. Fiona Murphy, izr. prof. dr. Alvisa Palese, doc. dr. Mirko Prosen, prof. dr. Árún K. Sigurdardottir,
izr. prof. dr. Brigita Skela-Savič, viš. pred. mag. Tamara Štemberger Kolnik,
prof. dr. Debbie Tolson, doc. dr. Dominika Vrbnjak

Lektorice za slovenščino / *Readers for Slovenian*
mag. Ana Božič Ranfl (št. 1), Simona Jeretina, Tanja Svenšek

Lektorici za angleščino / *Reader for English*
lekt. mag. Nina Bostič Bishop, mag. Breda Vrhunec (št. 2)

Ustanovitelj in izdajatelj / *Founded and published by*
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije / *The Nurses and Midwives Association of Slovenia*

Tisk in prelom / *Designed and printed by*
Tiskarna Radovljica

UVODNIK / LEADING ARTICLE

- Together the voice of nurses worldwide: invisible yet indispensable
Skupen glas medicinskih sester vsega sveta: nevidne, a nepogrešljive
Annette Kennedy 4
- Developing cross-cultural competences: opportunity for ensuring health and healthcare equality and equity
Razvijanje medkulturnih kompetenc: priložnost za zagotavljanje enakosti in pravičnosti v zdravju in zdravstveni oskrbi
Mirko Prosen 76
- A healthy work environment: care for the well-being and health of employees in nursing
Zdravo delovno okolje: skrb za počutje in zdravje zaposlenih v zdravstveni negi
Mateja Lorber 148
- The need to prioritize the person in nursing and healthcare: considering 'Healthfulness'
Potreba po na osebo osredotočenemu pristopu v zdravstveni negi in zdravstvu: upoštevanje »zdravosti«
Brendan McCormack 220

IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK / ORIGINAL SCIENTIFIC ARTICLE

- Povezava med neprespanostjo in delazmožnostjo zaposlenih v zdravstveni negi
The relationship between sleep deprivation and nurses' working capacity
Melita Peršolja, Anamarija Mišmaš, Mihaela Jurdana 8
- Dokumentiranje navodil o življenjskem slogu in samoobvladovanju bolezni pri pacientih s kronično obstruktivno pljučno boleznijo
Documenting lifestyle and disease self-management recommendations for chronic obstructive pulmonary disease patients
Maruša Ahačič, Saša Kadivec, Jerneja Farkaš-Lainščak 18
- Poznavanje funkcij mišic medeničnega dna in pomena komplementarnih konservativnih pristopov za njihovo krepitev pri ženskah
Knowing the functions of the pelvic floor muscles and the importance of complementary conservative approaches to pelvic floor muscles strengthening in women
Patricija Dovgan, Tamara Štemberger Kolnik, David Ravnik 29
- Dojenje in tandemsko dojenje: raziskava o znanju študentov zdravstvene nege in dietetike
Breastfeeding and tandem breastfeeding: research on the knowledge of nursing and dietetics students
Katarina Merše Lovrinčević, Jurka Lepičnik Vodopivec 38
- Assessment of the quality of life in children and adolescents with asthma
Ocena kakovosti življenja otrok in mladostnikov z astmo
Duška Jović, Snežana Petrović-Tepić, Darija Knežević 81
- Dojemanje dostojanstva pacientov z vidika zdravstvenih delavcev: eksplorativna raziskava
Perceiving patients' dignity from the perspective of health professionals: exploratory research
Mateja Bahun, Brigita Skela-Savič 90
- Ogroženost za padce v terciarni bolnišnici
Risk for falls in a tertiary care hospital
Maja Klančnik Gruden 100

Perineal trauma during vaginal birth in Slovenia: analysis of national data for the period from 2013 to 2015 Poškodbe presredka pri vaginalnem porodu v Sloveniji: analiza nacionalnih podatkov za obdobje od 2013 do 2015 <i>Petra Petročnik, Ana Polona Mivšek, Teja Škodič Zakšek, Ivan Verdenik, Anita Jug Došler</i>	153
Vloga staršev in vzgoje za zdravje pri oblikovanju odgovornega spolnega vedenja: raziskava med učenci osnovne šole The role of parents and health education in shaping responsible sexual behavior: research among primary school students <i>Sanela Pivač, Sedina Kalender Smajlović</i>	160
Diabetično stopalo kot zaplet sladkorne bolezni Diabetic foot complications <i>Klementina Meklav, Vojko Flis, Jadranka Stričević, Vida Struk</i>	168
Sodelovanje med medicinskimi sestrami in zdravniki: ocene študentov zdravstvene nege in medicine Cooperation between nurses and doctors: an evaluation of the attitudes of nursing and medical students <i>Maja Strauss, Jana Goriup, Miljenko Križmarić, Anton Koželj</i>	225
Jezikovne prepreke pri zdravstveni negi tujegovorečih pacientov: kvalitativna opisna raziskava Language barriers in nursing care of foreign language speaking patients: qualitative descriptive research <i>Anja Štante, Nataša Mlinar Reljić, Barbara Donik</i>	233
Identifikacija priporočil, razvoj in testiranje uporabe piktogramov za izboljšanje komunikacije starejših v socialnovarstvenih zavodih Identification of guidelines, development and verification of pictograms for improving communication with the elderly in social care institutions <i>Nadis Krantić, Katarina Babnik, Boštjan Žvanut</i>	242
PREGLEDNI ZNANSTVENI ČLANEK / REVIEW ARTICLE	
Prednosti in slabosti različnih protokolov vodenja vrednosti glukoze v krvi pri kritično bolnih pacientih: pregled literature The benefits and weaknesses of various blood glucose control protocols in critically ill patients: literature review <i>Sedina Kalender Smajlović</i>	45
Dejavniki, povezani z uporabo tobaka pri zdravstvenih delavcih: integrativni pregled literature Factors associated with tobacco use of health professionals: integrative literature review <i>Sanela Pivač</i>	108
Farmakološka in nefarmakološka terapija za zdravljenje primarne dismenoreje: sistematični pregled literature Pharmacological and non-pharmacological therapy for the treatment of primary dysmenorrhea: a systematic review of literature <i>Aleksandra Kavšak, Liridon Avdylaj</i>	118

Odnos in znanje medicinskih sester ter ovire pri implementaciji na dokazih temelječe prakse: integrativni pregled literature Knowledge, attitudes and barriers in the implementation of evidenced-based practice among nurses: an integrative literature review <i>Urban Bole, Brigita Skela-Savič</i>	177
Medpoklicno nasilje v operativni dejavnosti: pregled literature Interprofessional violence in perioperative care: literature review <i>Tina Oblak, Brigita Skela-Savič</i>	186
Management of frailty at individual level – Frailty prevention: narrative literature review from the perspective of the European Joint Action on frailty – ADVANTAGE JA Management krhkosti na ravni posameznika – Preventiva pred krhkostjo: pregled literature z vidika projekta skupnega ukrepanja – ADVANTAGE JA <i>Brigita Skela-Savič, Branko Gabrovec</i>	252
Raziskovanje na področju patronažne zdravstvene nege v Sloveniji v obdobju od 2007 do 2016: pregled literature Research conducted in the field of community health nursing in Slovenia from 2007 to 2016: literature review <i>Vesna Zupančič, Andreja Ljubič, Marija Milavec Kapun, Tamara Štemberger Kolnik</i>	264